

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG.
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Pénteken 12. Oktoberben 1792.

B É T S.

Mi Bétsiekül igen sáros Oktoberrel ditsekedhetünk. Itt a' leg kedvetlenebb, nedves, hideg, és homályos Novemberi idők kezdettének egy néhány napoktól fogva járni. Mintha meg-felejtkezett volna az idő maga magáról; az Oktoberi szép napokat, a' Novemberi minden Szentek és Lekkek kedvetlen napjaival tserélte fel. Ma ugy tetzik még-is, mintha egy kevésbé mosolygóbb ábrázattal viratt volna az ég réánk.

Az itt lákó *Spanyol Követ* azt a' hivatala szerint való jelentést tevé közelebbről a' Fels. Tsászári Udvarnál, hogy mivel a' Frantziáknak a' 10-dik Ausustusi történetektől fogva Királyok nintsen, az

P p p p

óltától

óltától fogva az eddig *Madridban* múlatott *Frantzia Követnek* - is ott helye nem lehetett, és a' *Spanyol Király* változhatatlanul meghatározta magában, hogy az *Europai Fejedelmek Coalitíójába* belé lépven, a' *Frantzia Királyi méltóság*nak vizsgálta-állítván a' több *Fejedelmekkel* edgyütt egész ereje által munkálódják, és már a' maga fegyveres népeinek a' *Frantziák* ellen való indulásra parantsolatot-is adott.

Azzal a' kedves hirrel-is kettsegtetjük magunkat, hogy a' *Pruszszus Királyt* a' két *Királyi Hertzegekkel* edgyütt, a' tábortól *Berlin* felé vissza térrő útjokban, *Bétsben* - is szerentsénk fogna lenni szemlélni, mivel meg-történhetnék, hogy erre felé fognának jöni. — Azt mondják, hogy *Albert Hertzeg* által kérettetett legyen a' *Pruszszus Király* arra, hogy a' maga útját *Bétsen* keresztül vegye haza felé.

Werseghi Márffy Gáspár Ur, mind maga személyes néhány esztendei, mind pedig édes Attyának 22 esztendőig a' *F. Camaránál* tett hasznos és ditséretes szolgálatjáért, *Fels. Urunknak* különös Kegyelmeiségéből, az itten *Austriában Bétshez* nem meszsze lévő *Rasbachi* C. Uradalommal olly feltétel alatt jutalmaztaték-meg, hogy azt *Succesionalis Aréndába* (*Erbpacht*) firól-fira birhassa.

Csernovitz 30. Sept. — „Hogy *Oláh Országban* a' Pestis nagyon uralkodik, az igaz, mellyet abból a' Relatióból irok, a' mellyet az ide való Brigadától el küldetett Chirurgus tett, a' honnan az eddig 10 napokig tartott Contumátzia 21 napokra fog szaporittatni. A' Tsászári nevet viselő Húszár Regement eddig tartott kvártélját Oktobernek első napján változtatja, és magát a' *Moldovai* határokhoz közelebb vonja. — A' Lengyelek és az Oroszok felöll semmi sem hallatik. Az a' Basa, ki is *Chotzim* várának el-foglalására vala ki-rendelve, ismét parantsolatot vett a' Portától, hogy *Konstánztinápolyba* vissza térjen. — A' szárazság olly nagy vala az egész nyáron *Moldován, Raján, és Bukovinán*, hogy a' késői vetések nem is szemezhetvén-meg, tsupán tsak szalmát teremtenek. A' bor meg-kezdett drágúlni, mivel a' *Moldovai* borok bé-hozása az Harmintzad által meg-nehezített. Septembernek 17-dik napján olly képpen havazott *Csernovitzban*, mint a' *Tatra* tetején Decemberben: ma pediglen olly nagy hideg vagy on, mely harmad naptól fogva tart, hogy mindenek vad börbe sétálnak a' város on. A' *Lövenér* könnyü lovaságának Stábja már bé-költözött *Tsernovitzba*. Az Havasaink égezszen bé-vagynak hóval borittatva, és a' Vadak magokat a' szélekre nagy bővséggel ki-vonták, mellyből hofszas Telet jövendölnek a' föld lakosai.

Buda. — A' Magyar Hazában feküvő gya. log Magyar Regementekből 2000 jól ki készült fegy. veresek fognak ki-vállogattatni, és a' Frantzia há. boruban szolgáló Regementekhez adattatni.

Az *Antal* fő Hertzeg nemes Regementjének Aug. 15. dikétől fogva egészsz Sept. 16. dikáig szün. telen való gyakorlásai tartattatván itt a' szokás sze. rint; ezen szorgalmatofságának 12. dikben és 15. dik. ben nyilvánóságos tanubizonyságát adta, a' midőn az egészsz nemes Regement tüzelvén, minden szo. kásban lévő hadi fordulásokot, mellyekkel a' gya. logság az ellenség előtt élni szokott, fő Hadi Ve. zérünknek Hertzeg *Cóburgnak*, és az ifjabb Her. tzeg *Cóburgnak*, ezen nemes Regement mostani Bri. gadérofsának, 's minden más ahoz értőknek töké. letes meg. elégedésével vitt véghez. A' jelen lévő Generálisok a' több nagy számú Uraságokkal és méltóságokkal edgyütt, kik a' nevezett Regement gyakorlottságának nézői és meg. fontolói valának, erről még most-is érdemlett ditsérettel emlékeznek. Különös ditséretére szolgál pedig ez mindenek fe. lett az egészsz tiszti seregnek, nevezetesen pedig a' Regement Obersterének *Niccoletty* Urnak azért, hogy noha ezen Regement az utolsó Török hábo. ruban erősen meg. fogyván, gyakoroltatása előtt csak 2. hónapokkal pótoltatott a' nemes Hazától, még-is illy rövid idő alatt, ezen nagy számú tu. datlanok, hasznos katonákká, és a' Hazának hasz. nos ör-állóivá, formáltatának. ¶

Komárom 2. Oktober. — „Sziükségesnek tartottam egy igen szomorú esetet az Urral közleni, hogy a' *Deresre* ültetvén, ki-ki a' két Hazában ezen példa által hasonló szomorú eseteknek szorgalmatosabb el-kerülésére serkentessék. — Nemes *Komárom Vármegye Csallóközi* járásában *Ekets* nevű helységben bizonyos Házi-gazda hat esztendősi fiatskájával, az most közelebb el múlt Septembernek 27-dik napján, minden féle gombát öszve szedvén, és az Annyával meg-tisztítván, és etzetes, veres hagymás, téjfeles, borsos léjbe el-készítvén, haton az most említett gombából jóllaktak, kik is Péntekre virradóra felyül okádni, aloll pedig laxálódni kezdettek, ki-mondhatatlan kínok, és szüntelen való szomjuság között. A' dolgot, mint magok együgyű tselekedeteket, nagyobb együgyű tselekedettel titkolták és palástolták, semmit az előljáróknak tudtára nem adván, miglen a' szomszédok ezen változást rajtok észre vévén, rendelést tettek volna. *Posony Vármegyének Districtualis Dvorák* nevű Chirurgusja közelebb lévén a' nevezett Helységhez, hamarébb érkezett a' szomorú házhoz, mint én, mellyben már a' Gazdaszszonyt a' nyújtó-padon, a' 6 esztendősi fiatskáját pedig a' temetőbetanálta: az *Aszszony Férje* ugyan még életbe vala, de a' bé-adott orvosság már nem használván, ez-is rövid idő alatt el-bútsuzott a' Világtól. Én Hétfőn 10 órakor érkezvén a' szomorú házhoz, a' házolság kötelével öszve köttetett párt, egy-más mellett a' nyújtó padon tanáltam. A' meg-hólt *Aszszonynak* hajadon 18-dik esztendőben lévő öttse, ámbár ki-tisztított, még-is élet 's halál között fetreng, jól lehet a' gombából nem sokat evett, és így 6 személjek közzül tsak ketten vagynak tökéletes égéségben. Tehát mindenkor igaz marad a' köz-mondás, hogy minden gomba jó gomba, tsak az ember gombába, mert a' gomba magába senkinek nem árt. „

Ezen Levél ujjabb bizonyosága annak, melly szomorú következései légyenek sokszor az emberi kívánsá-

kivánságok határ nélkül valóságának. Az Orvosok mindenkor igyekeztenek azon, hogy az embereket a' gombáknak ételétől el-fogják, a' mellyeknek kevés meg ehető nemei olyan hasonlatosok a' fokkal nagyobb számu mérgesekhez, hogy csak az igen gyakorlott szemü és érzékenyséü ember különböztetheti meg azokat egy mástól. Hiszem a' természet Ura eléggé gondoskodott azon, hogy az eledeleknek külömbiségeiben nagy bővséget szerezzen, melyekkel mindenféle inyü és forsu ember kár nélkül élhessen, miért kíván tehát a' bujaság e' végre ott is kereskedni, a' hól a' leg-kisebb gondolatlanság vagy meg vétés után is a' táplálás helyett, halált talál! „ — „ Mikor valaki rossz gombákat ett, nem mindjárt érzi változását, hanem sokszor 24 óráig is frissen van utánna, akkor pedig rend kívül való nagy és hosszú hányás, véres szék és vizellet, nagy sziv. béli szorongattatások, elme béli meg háborodás, rágással tellyes has-fájás, szomjuság, egyik oldalának fel-dagadása, nagy erőtlenség, sebess és alig érezhető Pulsus 's a' t. következnek, a' mellyeknek, ha vagy a' természet, vagy a' mesterség nem segítnek, a' halál csak hamar véget vet. Az ilyen környül-állások közt lévő embernek mindjárt egy gyenge gyomor tisztítót vagy laxatívát, és egy néhány olajjal bővön meg elegyített Clistéjt kell adni, a' gyomrára és hasára székfü virágos vagy korpás lévbe bé-mártott ruhákat lágy melegen tenni, és meleg vízbe az egészsz testét meg is kell fereszteni; azonban bővön kell velle vagy tyúkhús levet, vagy tejet, vagy olajat, vagy vajas vizet 's a' t. itatni. Ha ezen eszközök után az említett veszedelmes környül állások tensesednek vagy egészszzen meg-szünnek, az után egy okos Orvosnak szorgalmatosságától lehet várni az egészsznek helyre állását. — Még vagyon egy Plánta t. i. *Bürök* (*Cicuta. Conium maculatum L.*) mellyet minthogy nagyon hasonló a' gyökere a' *Pastinaca* gyökérhez, a' levele pedig a' *Petresejem*hez,

nez, ezek helyett gyakorta meg esznek, és a' melyhek hasonló veszedelmes következései vagynak. Tsak hamar és hirtelen következik az egész testnek meg merevedése, főszédelgés, a' szemvilágának el vesztése, meg-tébojodás, nagy erőtlenség, hányás, tsuklás, külömb-külobb féle Convulsiók (*Görts*) a' belső részeknek nagy fájdalma és hévsége, a' hasnak fel puffadása, a' fülből való vér-follyás, száznak tajtékzása s a' t. Itt ha véres az ember, mindjárt eret kell vágni, az után egy hánytatót 's utánna gyenge laxatívát kell adni egy néhány clisterrel edgyütt. Ezek után leg hasznosabbak a' lágyító és hivesítő italok u. m. gyenge meleg viz tzitrom-lévvvel, Limonádé, Mandola-téj, Hús-lév, olaj, téj, méz, májva gyökérrel főtt viz. 's a' t. mellyek közül akármelyiket is igen bőv mértékbe kell innya, ha hasznót akar az ember tölle várni.

Külső Levelek.

A' *Bétsi és Néapolisi* Udvarok ilyen jelentést tétetének Sept. 20-dikán az *Anglus* Udvarnál: — „Azon atyafiságos és barátságos kötelek, mellyek által a' F. Császári és a' Néapolisi Udvarok, a' Frantziák Királyával és Királynéjával öszve kapcsoltatva vagynak, arra kötelezik ezen Fels. Udvarokat, hogy az *Anglus* Udvarnak, azon magok igen fundamentomos félelmeket tudtára adják, melyszerint erőssen lehet tartani attól, ne hogy a' Frantzia Országban el-hatalmazott *factió*, a' Királyi Felségek ellen eddig el követett iszonyu gonofságait, még az egy hátra lévő leg-nagyobb istentelenséggel (a' Királyi Fels. Személlyeknek ki-óltásával) meg-tetézze. Az ő Felségek kívánsága tehát az *Anglus* Udvarhoz ez: hogy ha az említett iszonyú eset tsak ugyan meg tanálna történni, azoknak, a' kik ezen gonofságban valami módon részessülni fognának, sohol az *Anglus* birodalomban lak-helly,

hely, vagy más egyéb menedék-hely, ne adattassék. „

Az Anglus Udvar felelete Sept. 21-dikén : —
 „ Mind azokból a' szomorú történetekből, mellyek a' Frantzia Királyi Felségeket személjesen illetik, és a' mellyek által ezen Felséges személlyeknek mostani szerentsétlen állapotja még terhesebbé válna, az Anglus Udvar igen nagy szomorúsággal részt vesz, és tiszta szivből ohajtja, hogy a' *Tászári* és *Néápolisi* Udvarok félelmének oka bé ne telyesedjék: ha pedig csak ugyan szerentsétlenül az ellenkező fogna meg-történni, már ekkor az Anglus Udvar sem fogná telyességgel el-múlatni, annak meg-akadályoztatására mindent el-követni, hogy azok a' személlyek, a' kik magokat ilyen istentelenség által bűnössé tennék, az Anglus Státusokban magoknak menedék helyet ne tanálhassanak. Az *Anglus* Udvar gyönyörüségét tanálja abban, hogy azon Felségeket, a' kik a' Frantzia Királyi Familiával vér szerint öszve köttetve vagynak, ezen ígérete felől bizonyosokká teheti. „ 's a' t.

Hasonló jelentést tétetett a' *Bétsi* és *Néápolisi* Udvar Hágában a' Hollándiai Rendeknek, mellyek nem csak hogy az ő Felségek ezen kívánságára réá állottanak, és még az nap meg-határozták, hogy sem benn a' *Respublicában*, sem pedig ennek *Napkeleti* és *Napnyúgoti* *Coloniájiban*, senkinek azok közzül, a' kik a' Frantzia Királyi Fels. Személlyeken az említett istentelenséget el-követnék, múlatásra való, vagy menedék helyet ne engedjenek: hanem minden tartományaiknak és minden *Coloniájoknak* tisztjeihez-is azonnal szoross és ezen végzésnek bé töltésére meg-kivántató parantsolatokat botsátának.

Hollándiában és *Angliában* meg számlálhatatlannok a' sok Hazájokból el-szaladott ezer nyomorúságokkal küszködő Frantzia Nemesek, nevezetesen pedig Papok. Ezeknek száma, kik nagyobbára mind *Londonban* vagynak, némelly Anglus Levelek szerint

szerint 80-ezerre tétették. Ez a' szám ugyan kétség kívül igen nagy: de 4 ezernél kevesebbre nem teszik azt a' leg hitelesebb irók-is. Egy *Tamás* nevű Parlamentombéli személy; tudósítást tévén a' *Londoni* Ujjság levelekben, arra akarta venni a' *Londoni* lakosokat, hogy öszve gyülekezvén, közönséges alamisnálkodások által segittenének valamit ezen tsak nem éhel-halással küzködő nyomorúlt *Emigránsok*: de reménysége felett tsak 14 személyek jelenének meg a' ki rendelt helyen. Egy érzékeny szivre ható beszédet tartván *Tamás* ezen kitsiny számú gyülekezetben, igen elevenen le írta azt a' felebaráti szeretetet és keresztényi kötelességet, mely őtet arra indította, hogy a' szerentsétlen *Emigránsok*' sorsának könnyebbitésére alamisnát gyűjtögsen, kik között sokan tanáltatnak olyanok, a' kik Frantzia Országban minden féle bővségben és gazdagságban élvén, már most köntöseiket kén-telenítetnek, hogy az éhel-halást el-kerülhessék, zállogba tenni. Végre említést tett arról-is, hogy ő már némelly megános embereknél meg jelenvén, 3000 font *Sterlingeket* (27,000 R. for.) kéregetett ezeknek számára öszve, és azt javasolta, hogy *Commissáriusokat* kellene ki-rendelni, a' kik ezen summát a' szükölködők között ki-osztanák. Némely *Emigráns* Papok-is valának ezen gyűlésben jelen, kik azt kívánnyák vala, hogy a' pénzt a' Frantzia Püspököknek kellene által adni, és ezekre kellene annak fel osztását bizni. Halván a' Papoknak ezen kívánságát az *Anglusok*, igen rozsz neven vet-ték: sőt vóltanak közöttök olyanok-is, a' kik azt mondták, hogy igen jól tselekednék az Anglus Uralkodó-szék, ha az Angliába által futott Papokat és Püspököket, mivel hogy ezekre Angliában sem-mi szükség nem vólna, *Portugalliába*, és *Spanyol's Olojz Országba* hordattatná által, hogy ott őket az ő gazdag attyokfiai és hitek sorsosai táplálják. — Végre a' lett még is a' gyűlés tanátskozásának ki-menetele, hogy némelly emberi szeretetből szár-mozott

mozott végezesek tétettvén, egyebek mászszorra halasztattak; tsak valahogy vég-képpen el ne halasztatnának. — Sokkal nagyobb mértékben kimútatta magát a' felebaráti szzeretet Sept. 20-dikán *Londonban* a' *Freymaurerek* bóltjában. Már itt a' főbb személlyek igen nagy számmal jelentenek valameg, és tsak ez egy alkalmatofsággal tétetett igéretetek 1468 font *Sterlingekre* szaparodtanak. — —

— — — — —
 — — — — —
 — — — — —
 — — — — —

— — — — — Maga a' *Ministerium* sem jó szivvel szenved, a' mint mondják, ezen nagy számu *R. Catholicus* Papokat ezen országban attól tartván, ne hogy az ő itt létek, melly az *Anglus* Nemzet' edgyik részének tellyességgel nem tettzik, a' nép között tévelygésre, és egyéb rendeletlenségekre adjon alkalmatofságot, annyival is inkább, mivel ezen Papoknak nagyobb része *Irlándiába* vontta magát által, a' hol a' *R. Catholicus* lakosok külömben is felettébb békételenkednek.

Az *Irlándiai* nép között uralkodó zsibongások abból eredtenek, hogy a' *R. Catholicus* lakosok magoknak mindenekben olyan just kívánnak, mint a' millyennel a' Protestánsok élnek; nevezetesen pedig, hogy a' *Parlamentom'* tagjainak valósztsában, nékiek is éppen olyan szavak lehessen, mint a' Protestánsoknak. Minden eddig való probájok a' *R. Catholicusoknak* még eddig füstbe menvén, már most a' leg útolsó eszközhöz nyúltanak. Egész *Irlándiában* külömb-külobmb féle gyűléseket, a' fő Városban *Dublinban* pedig egy *Nemzeti Conventet* állítottanak fel. Ezen *Nemzeti Convent* és ezen Gyűlések,

lések, egybe foglalt erővel azon munkálódnak, hogy a' magok kivánságokat a' *Parlamentom* előtt meg-nyerhessék. A' Protestánsok — — — ellene szegeztek magokat a' R. Catholicusok *Nemzeti Conventjének*, és *Dublinban* nem akarják megszervedni. A' R. Catholicusok gyűlései pedig magok között egyet értvén, már 3 millió font *Sterlingeket* (valami 27 millió R. f. kat) szedtenek össze, a' melly summát arra szánták, hogy a' szabad *Amérikában* tartományokat vásároljanak rajta, és ha kivánságaikat *Irlándiában* meg nem nyerik, ezen tartományokba költözzenek által. — — Az *Irlándiai* R. Catholicus Közönségnek Ágensse az ifjú *Burke*, annak a' hires *Burkének* a' *Parlamentom* tagjának a' fija.

A' Szabad Amerika fő várofsából *Philadelphiából* azt írják, hogy valamint tavaly, ugy az idén-is igen nagy a' száma az *Irlándiából Amérikába* ki-költözőknek. — A' Frantziák-is erősen kezdenek ide által költözni.

Egy Gnévában múltató hahánkfjának hozzánk küldött Levelét szóról szóra nyomtattattuk ide.

Gnévából 25. Sept. — „ A' szomszéd Frantzia Országban lévő tűznek melege ide is kezd már sütni. Ugyan is a' minapában azt hozták hurrül, hogy a' szomszéd *Sabaudiában* bé ütött, és a' közönséges nép vélekedése szerint (a' melly még bizonytalan) már *Chamberyben* lévő bizonyos számú
Fran.

Frantziák szándékoznak egyenesen Génévának ostromlására. A' melly szomorú hír, valamint nem kevés félelemmel töltötte bé a' lakosoknak sziveket: úgy a' Magistrátusnak, minden lehetséges 's védelmezésre szolgáló eszközöknek, előre való el-készítésére szolgáltatott alkalmatosságot, a' kik nem is múlatnak el semmit, hogy a' következhető veszedelem alóll ki-ragadhassák kedves hazájokat. Innen a' lakosok közt, minden jó rendelések megtétettek, a' vigyázó személyeknek száma megsokasított. Az ágyuk a' Város körül az arra rendeltetett, de most meg-ujjított helyekre, az eljövendő vendégeknek köszöntésekre, és el-fogadásokra ki-szegeztettek, sőt hogy annál jobban fel-indithassák a' lakosoknak sziveikben hazájok mellett való buzgóságokat, tegnap egy szivre ható jelentést tettek közönségesé (mellyet egészen le-irnom hosszú volna) ebben először a' következhető veszedelemnek nagyságát, az Isteni gondviselésben való reménységet, meg-hólt Eleiknek ditséretes példájokat, az igaz hazafi kötelelségeit hazája eránt, 's a' Helvétusokkal való frigyét terjesztették szemek eleibe. „

„Annyira-is fel-indittattak ez által minden igaz hazafiak, hogy ők készek, ha a' szükség úgy fogja magával hozni, hazájoknak békeességéért nem csak idejeket, jószágaikat; hanem még életeket-is fel-szentelni, sőt, az Akadémiában tanuló Ifjak-is, ide számlálván azokat-is, a' kik nem sok idő múlva el-végezván Akadémiai futásokat a' Papi szent hivatalra

hivatalra fel-szenteltetnek, a' köz-jóért fegyvert fogván, önként ajánlották magokat a' *Márs* piattzára való ki-állásra. Ollyan szomorú környül állások között vagyunk tehát mi mostan, a' mi szabad Közönséges Társaságunkban, mint az ollyan ember, a' ki láttya az ötet egészen el-borított sűrű fellegekből ki-jövő villámásokat, hallya a' menydörgeéseket, és retteg szüntelen, az azt követő menykövektől, ha csak az Isteni gondviselés, és hatalom meg nem tsendelíti, a' fel-emelkedni kezdő szélveszeket. — Mái nap két közönséges gyűlés tartatott, az úgy nevezett Sz. Péter Templomában, az első reggeli 10 órától fogva 12 töig, a' hol megjelenhettek a' lakosok-is: itten kérdés volt arról: Vallyon illyen környül állások között bátorságos lesz-e fel-fegyverkeztetni, az itten lakó idegeneket is? vagy nem? a' dolog mire határoztatott, még nem tudhatom. A' másik dél utáni 2 órától fogva szintén estvéli hét óráig, a' mikor magam-is jelen lehettem, minthogy az elsőben az idegeneket bé nem eresztették. Itten a' kérdés arról volt: vallyon a' Közönséges Társaság segítségére jöendő Helvétusokat bé-ereszték-e, vagy pedig csak magok a' lakosok óltalmazzák a' Várost? és minthogy sokkal többen találtattak ollyan igaz hazafiak, [a' kik magokat kívánnyák edgyesíteni a' Helvétusokkal, meg határoztatott, hogy annak idejében nekik szabad bé-jövetelt engedjenek, és így egyesült erővel szállyanak szembe az el-jöendő Frantziákkal. — Mitsoda ki-menetele fog lenni ezen készületnek, annak idejében fogom közleni az Urral, ha valami váratlan szerentsétlenség rajtam is nem fog történni. ,,

Egy más *Génévai* 28 dik Sept. költ Levél így ír a' Frantziáknak *Sabaudiába* (*Savoyába*) való bé-ütésekről. — ,, Bizonyos dolog az, hogy valamint mindenkor, úgy most-is mi nállunk a' félelem a' dolgot nagyította. A' *Sabaudiába* bé-ütött Frantzia Sergek 20 vagy 30.ezerre számláltatnak.

A' *Sárdiniai* Sergek minden ellent állás nélkül önként vonták vizsza magokat, olly tzéllal, hogy a' *Piémonti* Státusokat annál jobban meg-óltalmazhasák. — — — —

— — — — Valami 600 Frantziák 27 dikben *Génévához* egy fél mértföldnyire jelentenek vala meg, de minekutánna köztök egy hordó bor ki osztogattatott, minden további alkalmatlanság nélkül el-takarodtanak a' *Sabaudiát Piémonttól* el valószto palzszusok felé, hogy a' *Sabaudiából Piémont* felé szaladó *Sárdiniai* Sergeknek útját el foghassák. Azt erősitik, hogy a' Frantziák ezen bé ütésével, 2 embereknél többen, életeket el nem vesztették. A' *Génévaiak* előbbi iszonyú megrettenését, már most a' jó rend és szemes vigyázás, és a' Vár Sántzain kettős szorgalmatósággal való dolgozás váltotta-fel. A' kapuk ismét megnyittattanak. — Gen. *Monteskiö* tsalárdsággal élt a' *Sárdiniai* Király Státusulsaira való ütésben. Tette és hirlelte, mintha a' Spanyol szélek felé indította volna táborát; mellyet a' *Sárdiniai* Király a' Spionoktól meg-értvén, nem hagyott elég ottalmat a' határ széleken. Ezt látván *Monteskiö* el küldötte a' háboru izenetet *Turinba* a' Királyhoz, de ugyan ekkor indította-is égyfzersmind Sergeit *Sabaudiába*.

Maga Gen. *Monteskiö* Sept. 25-dikén *Sabaudiának* fő várossából *Chamberyból* tett tudósítást a' *N. Conventhez*, mellynek ez a' summája: — A' *Génévai* tónak partjától fogva az *Isere* vizéig *Sabaudiában* mindenek el-futottanak. A' városok mindenfelől küldik hozzám a' magok Députatusaikat, és a' Frantzia Nemzetnek hódolván, az ő oltalmát kérik. En — mond *Monteskiö* — nem érhettem bé az ellenséget, hanem a' tölle hátra hagyatott eleséget és hadi kézületeket el-foglaltam, mellyek sok sátorokból, 1000 Flintákból, 5000 mázsa szénából, 3000 zsák gabonából, 100,000 kemény töltésekből, egész *Szavoyának* 9 hónapokra elégséges Sóból, 's a' t. állot.

állottanak. A' közönséges kassában 30,000, a' só hivatalnál pedig 130,000 Livrákat tanáltam, a' melly utolsók 1 Octoberben fognak ki fizetödni. Az én 12 Batalionnyaim előtt, az ellenségnek 15 ezerből álló Serge, mint a' pára, ugy el-tünt: kétség kívül a' hegyek közzé bútt-el. Nékem itt Chambery körül 7000 embereim fekszenek, innen küldözök külömb-külömb-féle helységeknek el-foglalására Sergeket szélyel. Reméllem hogy 8 napok alatt egész Sabaudiát meg hodoltatom. Ha Gen. *Anselme* is olyan szerentsés lélzen, mint én, ugy *Piemont* is kevés idő alatt meg fogja magát adni. — *Chamberybe* 8 Gran. Kompániákkal, 100 lovas katonákkal és 4 agyukkal szállottam-bé. A' Város előlljárói innepi köntösbe hozták előmbe a' Város kultsait a' kapuknál. A' Hodolást a' Tanáts háznál fogadtam-el, melly után nagy vendégséghez ültették katonáimat.

Rüszszel vagy *Lille* vára másodszor is felki-
vántatott az Aultriai Sergektől, de magát fel nem
adván, Sept. 29-dikétől fogva szünetlen ágyuzta-
tik. Már nem tsak a' külső, hanem a' belső vá-
rosnak is nagy része fel égettetett; az őrizeten benn
lévő Frantzia Sergek azonban meg esküdteknek len-
ni mondatnak, hogy magokat az utolsó emberig ól-
talmazni fogják. A' város lakosai már tsak nem
kétségbe estek. — Mitsoda ki-menetele lett lé-
gyen az egyesült Sergek által körül vétetett *Dü-
murier* Sergének, még most sem sok bizonyost tu-
dunk felőlle. Némellyek bizonyos, de tsak magá-
nos Levelekből erősítik, hogy ezen egész Fran-
tzia Sereg a' *Braunsváji* Hertzeg kegyelmességére
bizta légyen utóljára magát, és hogy Gen. *Dümü-
rier* kezesül nállunk maradott volna.

Tudósítás.

Még egyszer emlékeztetni akartam a' tisztelet-
re méltó Közönséget, hogy a' 76 dik *Kurir* 1200,
1201, és 1202 lapjain bővön jelentett ilyen tzimü
fordításomnak: — „Az Ujj Testamentomi Közön-
séges Leveleknek u. m. *Jakub, Péter, János, és Ju-
dás* Apostolok Leveleinek 's a' t. Világosítása — —
irta *Burkitt Wilhelm* „ — első darabja, a' *Pesti*
Leopoldi vásárra bizonyoson készen lészén. — —
Mellynek jelentése mellett vagyok — A' tisztelet-
re méltó Közönségnek — alázatos szolgája — *Sza-
lai Pál* — a' Szentesi, Helv. Conf. lévő Ekklesiá-
nak egyik Prédikátora.